

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 1 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

כללי

1. הוראה זו מחליפה הוראה מס' 73.02 מיום 1.12.2004 ובאה במקומה.
2. הוראה זו מעגנת סיוע המוענק מכוח חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"י – 1950 (להלן – "החוק").
3. הוראה זו באה לקבוע את הזכאות ודרכי הטיפול במימון השכלה גבוהה, או על- תיכונית ליתומים עד לקבלת תואר ראשון, או תעודה מקצועית.
4. הסיוע במימון שכר הלימוד וציוד לימודי (דמי ספרים) בהוראה זו מתבססים על תקנות משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (הקלות ליתומים להשתלמות במוסדות השכלה על תיכונית), תשי"ט- 1959 ו – תקנות משפחות חיילים שנספו במערכה (חינוך יתומים לשם רכישת מקצוע או השכלה כללית או מקצועית), התשי"ט 1959. (להלן: "התקנות")
5. מנהל המחוז הינו בעל הסמכות והאחריות לביצועה התקין של הוראה זו.
6. ראש היחידה לשירותים סוציאליים או מי מטעמו הינו בעל הסמכות והאחריות להנחיה, עדכון ובקרה של אופן הביצוע התקין של הוראה זו.

הגדרות

7. **שכר לימוד מל"ג** - לעניין הוראה זאת- שכר לימוד הנקבע על ידי המועצה להשכלה גבוהה ומפורסם על ידם מידי שנה.
8. **שכר לימוד מכללה** - שכר לימוד אשר קבע אגף משפחות, הנצחה ומורשת עבור כל מוסד לימודים אשר אינו מתקצב על ידי המועצה להשכלה גבוהה ומאושר על ידי הממונה ו/או משרד ממשלתי אחר להעניק תואר/תעודה בתחום הנלמד.
9. **מוסד לימודים** - לעניין הוראה זאת - כל אחד מאלה:
 - א. מוסד להשכלה גבוהה המוכר ע"י המל"ג והלימודים בו מקנים תואר אקדמי, או מתקיימים בו לימודי הכנה לקראת לימודים במוסד המקנה תואר אקדמי.
 - ב. מוסד לימודים אשר בסיום הלימודים מוענקת ללומדים בו תעודת הסמכה ממשרד ממשלתי.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 2 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

- ג. מוסד שבגמר הלימודים מוענקת ללומדים בו תעודת הסמכה עפ"י הרשאה חוקית שניתנה לאותו מוסד.
- ד. בית ספר להנדסאים וטכנאים (כיתות י"ג – י"ד) בו הלימודים ממשיכים ברצף לאחר התיכון.
- ה. מוסד לימודים הפועל במשך 7 שנים לפחות ומקנה תעודות גמר במקצועות רפואה משלימה או אומנות המאושר על-ידי הממונה.
- הערה: רשימת המוסדות המוכרים מבוססת על רשימת המוסדות להשכלה גבוהה בארץ המוכרים ע"י המל"ג, כמפורסם באתר האינטרנט של המל"ג.
10. **ציוד לימודי-לעניין** הוראה זאת - מענק שנתי לצורך רכישת ספרים ו/או ציוד לימודי.
11. **מלגה** - פרס מכל מקור שהוא או מענק ללימודים הכולל שכר לימוד או דמי סיוע למחיה, המועבר ליתום מכל גורם שהוא ובלבד שלא ניתן בעדם כל תמורה מצד היתום.
12. **תשלום דמי מחיה** - לעניין הוראה זאת – סכום חודשי, כנקבע בתקנות, המשולם לזכאי, לכיסוי הוצאות שוטפות (דמי קיום, דמי מחיה, שכ"ד, נסיעות וכד').
13. **תכנית לימודים מלאה** - לעניין הוראה זאת - תוכנית לימודים בהיקף שאינו פחות מ 18 שעות שבועיות .
14. **שעה שבועית** - לעניין הוראה זאת- שעה שבועית אקדמית 45 דקות כנהוג במוסדות הלימוד מוכרות גם שעות לימוד מקוונות, שעות לימוד של הכשרה מעשית שיש עליהן אישור ממוסד הלימודים והיתום לא מקבל שכר עבורן, שעות תרגול, שעות של קורסי השלמה, שעות בגין עבודה על פרויקט גמר שיש עליהן אישור כתוב ממוסד הלימודים).
15. **מכינה** - קיימים 2 סוגי מכינות-
16. א. מכינות לשיפור/השלמת בגריות
17. ב. מכינות קדם אקדמאיות ייעודיות המהוות הכנה למסלול לימודים ספציפי והקבלה למסלול הלימודים מותנית בהשתתפות במכינה

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 3 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

18. **קורסי השלמה** - קורסים אשר מהווים תנאי קבלה של מוסד הלימודים או תנאי לקבלת התואר. (בדר"כ מדובר בקורסי אנגלית, מתמטיקה, פיסיקה, שפה)

19. **תקופת מימון** - לעניין הוראה זאת - התקופה המקובלת להכשרה מקצועית, או להשכלה גבוהה, המאפשרת ליתום לגשת לבחינות הסיום, או לקבלת תעודה מקצועית, או לקבלת תואר המאפשר עיסוק במקצוע הנלמד, ובלבד שהיתום לא מקבל תמורה כספית או תשלום בעבור ההתמחות או שירותיו המקצועיים תקופה זו.

20. **רכיבי המימון** - לעניין הוראה זו כולל את: שכר הלימוד, הוצאות לרכישת מכשירי לימוד, ציוד וכו', וכן דמי מחיה. מדובר על "סל מימון אחד" הכולל מספר רכיבים ולא ניתן לפצל בין הזכות לדמי קיום וללימודים.

21. **ועדת לימודים מחוזית** - לעניין הוראה זאת - ועדה המוסמכת לדון ולהחליט בבקשות למימון לימודים של יתום, ואשר תפעל בכל מחוז, בהרכב הבא:

- א. מנהל מחוז - יו"ר.
- ב. מנהל שירות סוציאלי - חבר.
- ג. עובד סוציאלי מחוזי - חבר.
- ד. עובד רווחה מחוזי - חבר.

22. **וועדת ערר/ועדת לימודים אגפית** - לעניין הוראה זאת - וועדה שתכנס ע"י רכז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה, לפי הצורך, ותדון בערעורים על החלטות שניתנו הוועדה המחוזית, או בקשות חריגות המצריכות אישור בסמכות מטה והרכבה כלהלן:

- א. ר' היחידה לשירותי שיקום - יו"ר
- ב. נציג אכ"ס - חבר
- ג. רכז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה - חבר

"הממונה" - ראש היחידה הארצית לשירותים סוציאליים או מי מטעמו.

"חייל משוחרר" - כהגדרתו בחוק קליטת חיילים משוחררים, תשנ"ד-1994.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 4 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

עקרונות

23. מימון לימודים להשכלה גבוהה, או על-תיכונית ניתן ליתומים לתקופה המקובלת עד לקבלת תואר ראשון, או תעודה מקצועית.
24. השתתפות המשרד תכלול את דמי ההרשמה ללימודים, שכר הלימוד בהתאם למוסד הלימודים (מל"ג/מכללה) ולתשלום בפועל ובכל מקרה לא יותר מהתעריף כמופיע בנספח ב' להוראה- "תעריפים עדכניים". , תשלום קורסי ההשלמה להם יזדקק היתום לצורך לימודיו, ואשר מהווים תנאי קבלה, דמי ציוד לימודי ודמי מחיה בכפוף לעמידה בתנאים כמפורט בהוראה זו.
25. מימון לימודים ליתום, לצורך רכישת השכלה גבוהה או תעודה מקצועית, יאושר עקרונית לתקופת הלימודים המקובלת בלבד. כאשר תוכנית הלימודים מתוכננת ליותר משנת אחת, על היתום להגיש בקשה להמשך לימודים כל שנה מחדש.
26. ועדה הלימודים המחוזית רשאית לאשר ליתום מימון ללימודי הכנה להשגת תעודת בגרות, שיפור ציוני בגרות או מימון מכינה קדם אקדמית, בתעריפים המפורטים בנספח ג' להוראה- "תעריפים עדכניים". אם שוכנעו חברה, כי השגת תעודת הבגרות או שיפור ציון מבחן הבגרות או המכינה היא המסגרת הנדרשת ליתום על מנת להתקבל למסלול הלימודים המבוקש.
27. הועדה המחוזית רשאית לאשר מימון שנת לימודים ראשונה ליתום שהוכיח, כי מוסד מסוים מוכן לקבלו כתלמיד שלא מן המניין, אם שוכנעו חברה שקיים סיכוי סביר, שבתום שנת לימודים זו, ימלא היתום את תנאי קבלתו כתלמיד מן המניין. יתום אשר קיבל ממוסד הלימודים אישור לימודים "על תנאי" החל מהשנה השנייה, יידרש לאישור ועדת ערר במטה האגף כמפורט בסעיף 32ב'.
28. יתום שהינו חייל משוחרר לא יהיה זכאי לכפל הטבות מהיחידה לחיילים משוחררים משפחות הנצחה ומורשת (שכר לימוד ודמי מחיה) בגין מכינה או תוכנית לימודים שאושרה, אולם יכול לקבל השלמה מאגף משפחות הנצחה ומורשת בהתאם לעמידתו בכללים כפי שמופיעים בהוראה זו. (למשל אם מקבל החזר שכר לימוד מחיימ"ש, ועומד בכללים לקבלת דמי מחיה כפי שמופיעים בהוראה זו, יוכל לקבלם באמצעות האגף).
29. העובד הסוציאלי יצור קשר עם יתום אשר אושרה לו תכנית הלימודים לפחות שלוש פעמים בשנה במשך כל שנות לימודיו (לפני פתיחת שנת הלימודים, בין

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת			 משרד הביטחון
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית		מס' הפרק: 07	
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01	עמוד 5 מתוך 20	
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים		הוראה מס': 73.02	

הסמסטרים ובסיום שנת הלימודים), יש לתעד את השיחות בתיק היתום במעקב טיפול תחת נושא "לימודי יתומים".

מידרג סמכויות אישור

30. לוועדת הלימודים המחוזית הסמכות לטיפול וביצוע באישור מימון לימודים ליתום, לצורך רכישת השכלה גבוהה או הכשרה מקצועית, ללא כל חריגה מהוראות הוראה זו.
31. רכוז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה רשאי לדון ולאשר:
- שינוי בתכנית לימודים בכפוף להמלצת ועדת הלימודים המחוזית.
 - בהארכת תקופת הזכאות לתקופה של עד שנה אחת בכפוף להמלצת ועדת הלימודים המחוזית.
 - אישור בקשה של יתום שנכשל בשנת הלימודים או במספר קורסים ומבקש לחזור על אותה שנה או על אותם הקורסים בכפוף להמלצת ועדת הלימודים המחוזית.
 - אישור תשלום רטרואקטיבי/ בדיעבד-
 - הוכר היתום כזכאי לתגמולים לפי חוק משפחות חיילים ונקבע בהחלטת ההכרה כי הזכאות לתגמולים תחול ממועד מוקדם למועד שבו ניתנה החלטת ההכרה, יינתן ליתום מימון חינוך לפי הוראה זו גם בעד תקופת לימודי היתום שקדמה להחלטת ההכרה ובלבד שבתקופה זו התקיימו התנאים לקבלתו ושהבקשה למימון החינוך בלימודים הוגשה בתוך 3 שנים ממועד החלטת ההכרה.
 - רכוז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה רשאי לדון ולאשר בקשות למימון חינוך שהוגשו באיחור ובלבד שבתקופה זו התקיימו התנאים לקבלתו ושהבקשה הוגשה בתוך 3 שנים מהמועד הקובע קרי- חודש לפני תחילת הלימודים/שנת הלימודים. יובהר כי לא יינתן מימון בעד תקופת לימודים שקדמה לתקופת ההכרה.
 - כשהבקשה מוגשת באיחור וככל ומלאו התנאים לקבלת החזר בגין ההענקה במועד מסוים, הרי שיש לשלם את התעריף שהיה נהוג בעת שבה מלאו התנאים.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 6 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

32. ועדת ערר /ועדת הלימודים האגפית תהיה מוסמכת לדון בנושאים הבאים :

א. שינוי תכנית לימודים , שבגינה יש צורך להשלים לימודים מעבר לשנת לימודים אחת.

ב. אישור לימודים ליתום הלומד במעמד "על תנאי" החל משנתו השנייה, באם סבורים חברי הוועדה כי היתום יוכל למלא את חובותיו ולשנות את מעמדו כ"תלמיד מן המניין".

ג. אישור מתן דמי מחיה ליתום בעל ליקויי למידה/קשיים רגשיים שאושרה לו תכנית לימודים חלקית, בכפוף להמלצת גורם מאבחן/מטפל למשך כל שנות התוכנית שאושרה לו.

קריטריונים לאישור זכאות לשכר לימוד

33. יתום המוכר לפי החוק (לא מלאו לו 21 שנה במות הנספה) .

34. יתום שאושר לו בעבר סיוע ברכישת רכב לשיקומו, ושיקומו נכשל, זכאי למימון שכר הלימוד בלבד, החל מ-1.8.00.

35. היתום החל את לימודיו לפני שהגיע לגיל 30 .

36. יתום בגיל 21 ומעלה ואושרה לו תכנית הלימודים - זכאי למימון שכר הלימוד, ציוד לימודי, ודמי הרשמה. הערות :

ד. דמי הרשמה ישולמו רק עבור שנת הלימודים הראשונה. במידה ואושר ליתום שינוי תכנית לימודים יהיה זכאי להחזר בעבור תשלום אחד נוסף בלבד בעבור דמי הרשמה.

ה. שכר הלימוד, ציוד לימודי, דמי מחיה ישולמו רק לתקופת הלימודים המקובלת, עפ"י תכנית הלימודים שאושרה ליתום.

37. יתום שגילו בין 18 שנה עד 21 שנה, שאושרו לימודיו במוסד להשכלה על-תיכונית - יהיה זכאי למימון שכר הלימוד, ציוד לימודי, ודמי הרשמה. כמו כן ישולמו דמי מחיה, במקום התגמול המשולם עבורו לאימו (האלמנה).

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 7 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

קריטריונים לאישור זכאות לדמי מחיה:

38. הזכאות תינתן ליתום העומד באחד מהקריטריונים הבאים:

- א. יתום הלומד לפחות 18 שעות שבועיות אקדמיות
- ב. יתום הלומד 3 סמסטרים בשנת לימודים אחת במוסד, ועל פי אישור המוסד לומד לפחות 40 שעות שבועיות בשנה אחת (נדרש להציג תכנית לימודים שנתית ופירוט שעות הלימוד עבור שלושת הסמסטרים).
- ג. יתום הלומד באוניברסיטה הפתוחה יהיה זכאי לקבל דמי מחיה אם לומד 3 קורסים בסמסטר הראשון ו-4 קורסים החל מהסמסטר השני או אם לומד 18 נקודות זכות בסמסטר או אם לומד 8 קורסים בשלושה סמסטרים באותה שנה.
- ד. יתום הלומד במוסד לימודים בחו"ל אשר אושרה לו תכנית הלימודים, זכאי לקבל דמי מחיה כמקובל במוסד לימודים בארץ.
- ה. יתום שאושרה לו תכנית לימודים חלקית/פריסת התוכנית על פני שנים נוספות, ובכפוף להמלצת גורם מטפל/אבחון לקויות למידה/קשב וריכוז בתוקף (שנעשה ב-5 השנים האחרונות) והמעיד על ליקויי למידה/קשיים רגשיים יהיה זכאי לדמי מחיה בגין תכנית חלקית (מינימום של 10 שעות לימוד שבועיות) בכפוף לוועדת ערר בהמשך לסעיף 32 ג'.
- ו. יתום אשר במסגרת המכינה, למד קורסים אשר הוכרו בלימודי התואר הראשון ומוסד הלימודים לא מאפשר הוספת קורסים נוספים למערכת השעות, ייחשבו קורסים אלה במניין השעות הנדרשות לקבלת דמי מחיה.
- ז. יתום אשר לומד לימודי הנדסאי, יהיה זכאי בשנתו האחרונה לקבל דמי מחיה עד לחודש דצמבר של שנת הלימודים לטובת הגשת פרויקט הגמר (בכפוף להצגת אישור ממוסד הלימודים על מועד הגשת הפרויקט).
- ח. יתום אשר לומד לתואר ראשון/תעודה מקצועית בשני מוסדות במקביל כחלק מתוכנית הלימודים שאושרה לו, יציג מערכת שעות משני מוסדות הלימוד. לעניין בחינת זכאותו לדמי מחיה ניתן להתחשב בסך השעות משני מוסדות הלימוד ביחד.
- ט. דמי המחיה ישולמו החל מחודש אוקטובר של שנת הלימודים האקדמית (אם נפתחת לאחר ה-15 לחודש ישולם התשלום החל מחודש נובמבר)

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 8 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

ולמשך 12 חודשים קלנדריים. בשנת הלימודים האחרונה שאושרה ישולמו דמי מחיה עד חודש יולי כולל.

גובה הסיוע

39. תעריפי הסיוע מפורטים בנספח ב' להוראה- "תעריפים עדכניים".
40. במידה והיתום זכאי למלגה, ינוכה מחצית מסכום המלגה מגובה הסיוע הניתן על ידי האגף.

אופן הטיפול בבקשה

41. בקשות לסיוע כאמור בהוראה זו יטופלו כדלהלן:
- יתום המבקש סיוע, יפנה אל העובד הסוציאלי במחוז בו הוא מטופל, ויגבש עימו תכנית לימודים.
 - היתום ימלא טופס בקשה לאישור תכנית לימודים (טופס בקשה 1) ויצרף את כל המסמכים הנדרשים בהתאם לסוג הבקשה, לפי הפירוט בטבלה שבנספח ב'.
 - הבקשה תוגש לא יאחר מחודש ימים לפני תחילת הלימודים (להלן: "המועד הקובע").
 - בקשות שיתקבלו באיחור של מעל שישה חודשים מיום תחילת הלימודים, יועברו לאישור הרכז הארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה.
 - העובד הסוציאלי ימלא בטופס הבקשה לאישור תכנית לימודים את המלצתו לגבי ההכשרה המבוקשת (טופס בקשה מספר 2).
 - העובד הסוציאלי יעביר את הבקשה, חתומה על ידו, לדיון בוועדת הלימודים המחוזית.
 - ועדת הלימודים המחוזית תעביר את החלטתה לאישור/דחיית תכנית הלימודים לעובד הרווחה להמשך טיפולו בצירוף כלל המסמכים הנדרשים.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 9 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

ח. החזרי שכ"ל, ציוד לימודי ודמי מחיה יוזנו על ידי עובד הרווחה במערכת הייעודית ובמק"טים התואמים כנגד קבלות ומסמכים תומכים. ויעברו בסבב לאשור סופי של מערכת חשבונות משפחות והנצחה.

ט. עובד הרווחה במחוז יוציא בקשת תשלום אישית ליתום, יזין את הנתונים במערכת המידע.

י. ההחזר יינתן כנגד הצגת קבלות המעידות על תשלום היתום, או תדפיס מצב חשבון במוסד לרבות פרטי המבקש, פרטי המוסד, מועדי התשלומים, אופן התשלום.

יא. במקרים חריגים בהם עולה קושי ניכר בתשלום שכר הלימוד, תועבר בקשה בהמלצת המחוז לוועדת הערר אשר תבחן את סדרי התשלום. יובהר כי גובה הסיוע יוותר ללא שינוי בכל מצב.

יב. העובד הסוציאלי יודיע ליתום על ההחלטה לאשר, או לדחות את בקשתו ע"ג טופס הודעה ליתום לגבי בקשת לימודים- טופס אישור 4, במסגרת הזמן המוקצב לטיפול והמפורט בסעיף רמת השירות – משך ביצוע.

אופן הטיפול – המשך תקופת לימודים מעבר לשנה הראשונה

42. בקשות להארכת תקופת הסיוע כאמור בהוראה זו יטופלו כדלהלן:

א. יתום המבקש להמשיך תקופת הסיוע למימון לימודיו מעבר לשנה הראשונה
לו, יפנה בקשתו בכתב על גבי טופס בקשה לאישור המשך תכנית לימודים – טופס בקשה 3, אל עובד הרווחה במחוז בו הוא מטופל. בצירוף כלל המסמכים הנדרשים לסוג הבקשה בהתאם לטבלה בנספח ב'.

ב. עובד הרווחה המטפל בפנייה, יבדוק אם היתום עמד בכל חובותיו לשנה הקודמת, עפ"י אישור ממוסד הלימודים כי מילא את כל חובותיו, ורשאי להמשיך לשנת הלימודים הבאה. במידה ולא עמד בכל חובותיו, ומוסד הלימודים מאשר המשך לימודים במעמד "על תנאי" תועבר הבקשה לאישור ועדת ערר במטה כמפורט בסעיף 32 ב' בהוראה זו.

ג. במידה ובקשת הלימודים חוזרת מיחידת החשבונות באגף או נדרשת השלמת מסמכים, העובד הסוציאלי יפנה ליתום וידאג להשלמת המסמכים כנדרש.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת			 משרד הביטחון
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית		מס' הפרק: 07	
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01	עמוד 10 מתוך 20	
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים		הוראה מס': 73.02	

אופן הטיפול - ביצוע תשלומים

43. תשלומים שאושרו עפ"י הנחיות הוראה זו - יטופלו כמפורט להלן:

א. עובד הרווחה במחוז יוציא בקשת תשלום אישית ליתום, יזין הנתונים במערכת המידע הממוחשבת ויעביר לביצוע ליח' חשבונות משפחות והנצחה.

ב. התשלום יבוצע כנגד קבלות המעידות על תשלום היתום, או תדפיס מצב חשבון במוסד הלימודים לרבות פרטי המבקש, פרטי המוסד, מועדי תשלום ואופן התשלום.

אופן הטיפול – פניה לוועדת ערר

44. ערר על החלטת וועדת הלימודים המחוזית יוגש באמצעות העובד הסוציאלי במחוז לרכז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה ביחידה הארצית לשירותים סוציאליים. לערר תצורף החלטת הדחייה המנומקת.

45. ועדת הערר האגפית תדון בערר, ולאחר קבלת ההחלטה - יעבירה לעובד הסוציאלי, אשר ימשיך בטיפול, עפ"י ההחלטה שקיבלה הוועדה, ויודיע על כך לפונה.

סוגי הסיוע ומסלולי לימוד:

46. לימודי הכנה:

1. הרשמה למכינות:

א. הוועדה המחוזית רשאית לאשר תכנית לימודים במכינה שנתית, או דו שנתית. הרשמה למכינות הקדם אקדמאיות מתבצעת במוסד הלימודי עצמו.

ב. יתום שהינו גם "חייל משוחרר", יפנה ליחידה להכוונת חיילים משוחררים לצורך בדיקת זכאותו להטבות כחייל משוחרר.

ג. יתום הנרשם ללימודי מכינה זכאי לקבל החזר בגין דמי רישום, ציוד לימודי, ודמי מחיה באם עומד בקריטריונים המפורטים לזכאות לדמי מחיה.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 11 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

2. השלמת בגריות/שיפור ציוני בגרות:

- א. ועדת הלימודים המחוזית רשאית לאשר ליתום מימון ללימודי השגת תעודת בגרות או שיפור ציוני בגרות אם שוכנעה שלימודים אלו יסיעו בידי היתום להתקבל לתוכנית הלימודים בה מעוניין.
- ב. יתום הנרשם לימודי השלמת/שיפור ציוני בגרות זכאי לקבל דמי מחיה במשך תקופת לימודיו באם עומד בקריטריונים המפורטים לזכאות לדמי מחיה.

47. לימודים להכשרה מקצועית:

- ועדת הלימודים המחוזית רשאית לאשר ליתום סיוע להכשרה מקצועית למשך פרק הזמן שהוגדר על ידי מוסד הלימודים כדי לאפשר ליתום לגשת לבחינות הסיום ולקבל תעודה שתאפשר לו להתחיל לעבוד במקצוע שרכש.
- ג. על מוסד הלימודים/תכנית הלימודים לעמוד בקריטריונים שנקבעו בהוראה זו ומופיעים בסעיף 9 הגדרות מוסד לימודים.
- ד. ועדת הלימודים המחוזית רשאית לאשר ליתום סיוע במימון מספר קורסים מקצועיים משלימים המקנים תעודה מוכרת כמפורט בהוראה ועד לגובה שכ"ל לשנת לימודים אחת במכללה בעבור כל הקורסים יחד (לדוגמא: הנה"ח שלב 2+1, מספר קורסים במקצועות היופי, מחשבים וכ"ו)
- ה. יתום הלומד לתעודה מקצועית זכאי בקבלת דמי מחיה באם עומד בקריטריונים לקבלת דמי מחיה כמופיעים בהוראה זו.

48. לימודים בחו"ל:

- א. במקרים של בקשה למימון לימודים בחו"ל ימציא היתום אישור של הגף להערכת תארים שבמשרד החינוך כי התואר שמעניק המוסד והתוכנית האקדמאית מוכרים על ידי המדינה שבה הם נלמדים.
- ב. מימון ההשתתפות בשכר הלימוד ללימודים בחו"ל - ישולם ליתום, בשקלים חדשים ועד לגובה הסכום המקובל בארץ ללימודים במכללה.
- ג. לא יאושר כל מימון ללימודי הכנה/השלמה, לצורך קבלה למוסד לימודי בחו"ל, לרבות לימודי שפה.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הבריאות	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 12 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

ד. במידה והמסמכים ממוסד הלימודים אינם בשפה האנגלית נדרש מהיתום לתרגם בחתימת נוטריון בעותק נאמן למקור.

ה. הטיפול בבקשה יהיה זהה, עפ"י התנאים והבדיקות הנערכים לגבי לימודים בארץ.

49. לימודים באוניברסיטה הפתוחה

א. יתום הלומד במסגרת האוניברסיטה הפתוחה להשגת תואר ראשון, יהיה זכאי להחזר עד לגובה שכ"ל אוניברסיטה בתוספת החזר עבור הנחיה מוגברת.

ב. יתום הלומד במסגרת האוניברסיטה הפתוחה יהיה רשאי לפרוס הלימודים עד 5 שנים. שכר הלימוד יהיה במצטבר עד לגובה 300% שכ"ל אוניברסיטה בתוספת דמי הנחיה מוגברת.

ג. יתום הלומד באוניברסיטה הפתוחה יהיה זכאי לקבלת דמי מחיה כמפורט בסעיף 12 הגדרת הזכאות לדמי מחיה בהוראה זו.

50. לימודי תעודת הוראה

א. סטודנט הלומד ברצף לתואר הראשון לתעודת הוראה, יקבל סיוע מלא לשנת לימודים אחת. הסיוע כולל החזר שכ"ל לתעודת הוראה בהתאם לגובה שכ"ל תעודת הוראה המתפרסם על ידי המל"ג, וכן בקבלת דמי מחיה באם עומד בקריטריונים המופיעים בזכאות לקבלת דמי מחיה בהוראה זו.

ב. סטודנט אשר ישלים תעודת הוראה לאחר סיום התואר הראשון שלא ברצף, ועד הגיעו לגיל 30 יהיה זכאי לקבל סיוע בשכ"ל בלבד (ללא דמי מחיה), בגובה של 50% בכל שנה עד שנתיים.

ג. ניתן לאשר ליתום תוספת החזר שכר לימוד בגין תעודת הוראה, בתעריף שכ"ל תעודת הוראה כפי שקבע המל"ג, במקביל ללימודיו לתואר.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת			 משרד הביטחון
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית		מס' הפרק: 07	
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01	עמוד 13 מתוך 20	
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים		הוראה מס': 73.02	

51. שלוחות של אוניברסיטאות חו"ל המקיימות לימודים בארץ -

א. ועדה הלימודים המחוזית רשאית לאשר תכנית לימודים בשלוחה של אוניברסיטה מחו"ל המקיימת לימודים בארץ, אשר עומדת בקריטריונים של מוסד לימודים כפי שמופיע בהוראה זו.

52. לימודים – לקראת השגת 2 תארים ראשונים נפרדים-

א. יתום המבקש ללמוד במסגרת לימודים – לקראת השגת יותר מתואר ראשון אחד - זכאי לקבל סיוע במימון לתואר אחד בלבד (הארוך מבניהם) בזמן ובעלויות המקובלים לתואר אחד, ועליו לשאת עלות ההפרשים, הנובעים מהתוכנית המיוחדת.

53. לימודים לתואר הנלמדים בשני מוסדות במקביל –

א. יתום הלומד לתואר המשלב לימודים בשני מוסדות במקביל כחלק מדרישות תכנית הלימודים, יהיה זכאי להחזר שכר לימוד לשני מוסדות הלימוד ובלבד שהסיוע לא יעלה על גובה שכ"ל המקסימאלי הניתן למוסד בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה זו. על היתום להציג מערכת שעות משני מוסדות הלימוד על מנת לבדוק את זכאותו לקבלת דמי מחיה.

54. לימודי הנדסאים:

- תעריף שכ"ל ללימודי הנדסאי מפורסם מידי שנה על ידי המכלל הטכנולוגית. בכל מקרה, הסיוע בשכ"ל על ידי האגף, יהיה עד לגובה שכ"ל מכללה המפורט בנספח ב' להוראה - "תעריפים עדכניים".
- תשלומים נוספים להם זכאי יתום הלומד במסלול הנדסאים מופיעים בנספח ב' להוראה - "תעריפים עדכניים".

55. השלמת תואר מהנדס להנדסאים:

- יתום אשר סיים לימודי הנדסאות והתקבל ללימודי הנדסה, עד חמש שנים לאחר

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 14 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

סיום לימודי הנדסאי, ניתן לאשר לו עד שנתיים נוספות להשלמת התואר, ולא יותר מ- 4 שנים בסך הכל (שנתיים הנדסאי + שנתיים הנדסה). בנוסף, יהיה זכאי בשנות ההשלמה לדמי מחיה באם עומד בקריטריונים כפי שמופיעים בהוראה זו.

56. לימודי תואר שני- פסיכולוגיה בלבד:

א. יתום בוגר פסיכולוגיה/מדעי ההתנהגות, שנרשם והתקבל ללימודי תואר שני בפסיכולוגיה, רשאי לפנות למחוז בבקשת סיוע למימון לימודי התואר השני כמקובל. הסיוע יהיה בהתאם לגובה הסיוע המקובל בהוראה זו בהתאם למוסד הלימודים (מל"ג או מכללה). הסיוע יהיה ברכיב שכר הלימוד בלבד ללא דמי מחיה.

57. לימודי ראיית חשבון - תכנית לימודים מיוחדת.

א. שנה"ל הרביעית בלימודי ראיית חשבון היא שנת הכנה לבחינה ללשכת רואי החשבון.

ב. שנה זו תחשב חלק אינטגרלי של תקופת הלימודים, על אף היותה נוספת על לימודי התואר. היתום יהיה זכאי להחזר שכר לימוד בתקופת השנה הרביעית עד לגובה שכ"ל מכללה, וכן החזר לדמי מחיה באם עומד בקריטריונים של 18 ש"ש כמקובל בהוראה זו, בכפוף להצהרה שאינו מבצע סטאז' או בכפוף להצהרת המעסיק שאינו מבצע סטאז' בשכר במקביל.

58. לימודי רפואה:

א. הסיוע בשכר הלימוד ליתום הלומד לימודי רפואה יהיה עד לגובה שכ"ל מל"ג כמופיע בנספח ב' להוראה- "תעריפים עדכניים" ולמשך שנות לימוד התוכנית שאושרה ועד למקסימום 6 שנים.

ב. מהשנה הרביעית ללימודי הרפואה שכ"ל יהיה בהתאם לתעריף "תואר שני" המפורסם ע"י המל"ג כמופיע בנספח ב' להוראה- "תעריפים עדכניים".

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 15 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

59. לימודי רפואה משלימה :

- א. הסיוע בשכר הלימוד ליתום הלומד רפואה משלימה יהיה עד לגובה שכ"ל מכללה כמופיע בנספח ב' להוראה- "תעריפים עדכניים" ולמשך שנות לימוד התוכנית שאושרה ועד למקסימום 4 שנים.
- ב. בקשת לימודים של יתום בתחום הרפואה המשלימה תעשה ככל בקשות הלימודים אך מותנית באישור רכז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה ובכפוף להמלצת ועדת הלימודים במחוז. על מוסד הלימודים לעמוד בקריטריונים המופיעים בסעיף הגדרת מוסד לפי הוראה זו.

60. לימודי רבנות/לימודים במקצועות תורניים/לימודים בישיבה גבוהה :

- א. לימודים להסמכת רבנות/לימודים במקצועות תורניים יאושרו עד לגובה שכ"ל מכללה כמפורט בנספח ב' להוראה- "תעריפים עדכניים", ועד למשך 4 שנים בכפוף להצגת תכנית הלימודים. הבקשה מותנית באישור רכז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה בכפוף להמלצת ועדת הלימודים במחוז. דמי מחיה יינתנו בכפוף לעמידה בקריטריונים המזכים לדמי מחיה בהוראה זו.
- ב. יתומים רווקים אשר לומדים בישיבה גבוהה ובכך מצהירים כי ימצו את זכאותם ללימודים גבוהים, זכאים בקבלת סיוע למשך 3 שנים ועד לגובה שכ"ל מל"ג. הבקשה מותנית באישור רכז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה בכפוף להמלצת ועדת הלימודים במחוז. דמי מחיה יינתנו בכפוף לעמידה בקריטריונים המזכים לדמי מחיה בהוראה זו. יתום אשר מתחתן ועובר ללמוד בכולל יחולו עליו התנאים של סעיף 77 ג' בהוראה זו. (אברך נשוי פטור מתשלום שכר לימוד)
- ג. יתומים נשואים, אשר לומדים בכולל, יהיו זכאים למשך שלוש שנים לדמי מחיה אשר ישולמו בכפוף לעמידה בקריטריונים המזכים לדמי מחיה בהוראה זו. יש להפחית מדמי המחיה את מלגת הקיום שהם מקבלים מהמדינה.

61. רמת השירות – משך ביצוע

- א. במסגרת המאמץ המתמיד לשיפור השירות לזכאים – על מנהל המחוז לוודא השלמת הטיפול בבקשה, ומשלוח ההודעה לפונה – בתוך מסגרת זמן שלא תעלה על 21 יום ממועד המצאת כל המסמכים ע"י הפונה.

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת			 משרד הביטחון
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית		מס' הפרק: 07	
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01	עמוד 16 מתוך 20	
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים		הוראה מס': 73.02	

ב. מסגרת זמן זו כוללת את משך הטיפול ע"י המחוז (עד 14 ימים) וע"י יח' חשבונאות שיקום (עד 7 ימים).

62. במקרה של דיון בועדת ערר – יתווספו 7 ימים נוספים למשך הטיפול.

תחולה- תחילתה של הוראה זו הינה משנת הלימודים תשפ"ג.

אריה מועלם

סמנכ"ל וראש אגף משפחות, הנצחה ומורשת

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת			 משרד הביטחון
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית		מס' הפרק: 07	
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01	עמוד 17 מתוך 20	
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים		הוראה מס': 73.02	

נספח א' להוראה 73.02

בדיקת מסמכים נדרשים
(טופס זה יימסר ליתום, כדי להקל עליו / ה את ריכוז והמצאת כל המסמכים הנדרשים)

הערות	תקין / לא תקין	מסמכים נדרשים	מהות הלימודים	
	תקין / לא תקין	פירוט הבקשה ע"ג טופס בטופס קשה לאישור תכנית לימודים – בקשה מספר 1,2 (יתום ועו"ס)	לימודים במוסד להשכלה גבוהה בארץ המוכר ע"י המל"ג	1
	תקין / לא תקין	אישור המוסד על קבלתו ללימודים		
	תקין / לא תקין	אישור על גובה שכר הלימוד ומרכיבו		
	תקין / לא תקין	מערכת שעות שמית המפרטת את שעות הלימוד (נדרש עבור יתום המבקש מבקש דמי מחיה)		
		במידה ולא ניתנת קבלת מקור אלא תדפיס מצב חשבון למוסד הלימודים יש לצרף טופס הצהרה של קבלות דיגיטאליות		
	תקין / לא תקין	<u>תוספת לנ"ל:</u> מסמך מהגף להערכת תארים במשרד החינוך אשר מכיר במוסד כמוסמך לתת תואר בתחום הנלמד	לימודים במוסד להשכלה גבוהה בחו"ל	2
	תקין / לא תקין	אישור המוסד על סיום חובותיו לשנה"ל שהסתיימה	המשך לימודים לשנה נוספת	3
		טופס בקשת אישור להמשך תכנית לימודים – טופס בקשה מספר 3		
		מערכת שעות שבועית שמית (נדרש עבור יתום המבקש דמי מחיה)		

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת			 משרד הביטחון
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית		מס' הפרק: 07	
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01	עמוד 18 מתוך 20	
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים		הוראה מס': 73.02	

	תקין / לא תקין	אישור המוסד על מעבר לשנה חדשה		
	תקין / לא תקין	במידה ויש הכשרה מעשית/פרויקט גמר- יש להמציא אישור ממוסד הלימודים המפרט את כמות השעות		
		במידה ולא ניתנת קבלת מקור/עותק אלא תדפיס מצב חשבון למוסד הלימודים יש לצרף טופס הצהרה של קבלות דיגיטאליות		

העובד הסוציאלי רשאי לבקש כל מסמך נוסף שנדרש לצורך בחינת הבקשה

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת		 משרד הביטחון	
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית			מס' הפרק: 07
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01		עמוד 19 מתוך 20
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים			הוראה מס': 73.02

נספח ב'

תעריפים (נכון לשנת 2023)

סוג המענק	גובה המענק	
1	מענק לרכישת ציוד לימודי (מק"ט 29057) יינתן פעם בשנה למשך כל תקופת הלימודים המאושרת .	533 ש"ח
2	שכ"ל מל"ג – סיוע בעבור שכ"ל במוסדות לימוד המתוקצבים על ידי המדינה (מק"ט 29136)	10,391 מתעדכן מידי שנה על ידי המל"ג
3	שכ"ל מל"ג ללימודי תואר שני	14,774 ₪ מתעדכן מדי שנה על ידי המל"ג
	שכ"ל מכללה - סיוע בעבור שכר לימוד שנתי למכללה (מק"ט 29136)	23,109 ₪ צמוד למדד
4	הכשרה מקצועית - בגובה שכ"ל הכשרה מקצועית (מק"ט 50100)	23,109 (צמוד לעדכון שכ"ל מכללות)
5	דמי רישום (רק בשנת הלימודים הראשונה)	
6	קורסי השלמה	2546 ₪ לקורס
7	שכ"ל תעודת הוראה	14,774 הסכום מתעדכן מידי שנה על ידי המל"ג

 אגף משפחות הנצחה ומורשת	משהב"ט – אגף משפחות, הנצחה ומורשת			 משרד הביטחון
	שם הפרק: השמה והכשרה מקצועית		מס' הפרק: 07	
	בתוקף מ: 1/5/2023	מהדורה: 01	עמוד 20 מתוך 20	
	נושא: מימון השכלה גבוהה ועל תיכונית ליתומים		הוראה מס': 73.02	

8	השלמת בגרויות/שיפור ציוני בגרות - סיוע כאמור יינתן ללא הגבלה של קורסים אך לכל היותר עד למיצוי תקרת הסיוע שנקבעה. במידה והיתום נדרש להשלים יותר מ 4 בגרויות מומלץ לו לבצע מכינה קדם אקדמית.	17,000 ₪ . הסכום ייבדק אחת לשנה לפני תחילת שנת הלימודים האקדמית על ידי רכז ארצי להכשרה מקצועית ותעסוקה ויתעדכן בהתאם לממוצע הנהוג במכוני השלמת בגרויות עבור עד 4 בגרויות.
9.	מימון מכינה- מכינה קדם אקדמית	10,391 מתעדכן מידי שנה על ידי המל"ג
10.	דמי מחיה	בהתאם למנגנון המופיע בתקנות
11.	תשלומים נוספים להנדסאים: דמי בחינות – 200 ₪ עד 2 בחינות דמי הנחיה- 1800 ₪ דמי הנחייה לטכנאי- 250 ₪ דמי הגנה- 300 ₪ נלווים- עד 600 ₪ (הרשמה וביטוח תאונות)	הסכומים מתעדכנים על ידי מה"ט
12.	אישור לימודים במוסד- מכתב ליתום טופס מס' 4	